

Дзвоник

№ 128

Журнал для українських дітей Румунії
Місячник Союзу Українців Румунії. 10 рік видання, листопад, 2017 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 128, 2017 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Тереза Шендрою

Редколегія: Іван Ковач, Михайло

Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник Завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме надіслані
вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Марія ПОЗНАНСЬКА

ЛЕЛЕКИ

Ходять лелеки по лузі,
Ходять лелеки у тузі:
Завтра у вирій далекий
Будуть летіти лелеки.

Шкода їм кидати літо.
В рідному краї, а треба,
Треба у вирій летіти:
Он уже осінь у небі.

Ой, уже осінь усюди
Сіє туманами мжичку!
Скоро вже холодно буде:
Жаби ховаються в річку.

Завтра ранесенько-рано,
Сонце лиш сходити стане,
В сизім осіннім тумані
Клекіт лелечий розтане.

Наталія СТЕФУРА

ЯК ГАРНО В ЛІСІ ВОСЕНИ!

Як гарно в лісі восени!
Кленову гілочку торкни –
Вона здригається, бринить,
Немов струни сталева нить.

Жовтіють граби і дуби,
Вкривають листячком гриби,
Кущі, галявини, плаї,
Сліди малесенькі твої.

Навкруг завія золота –
Багряне листя обліта.
Сміється сіверко: «Лови!»,
Зірвавши шапку з голови.

І ти за шапкою біжиш
У цей малюночок, у вірш,
В дитинства сонячного світ,
А мама дивиться услід.

Володимир СОСЮРА

ОСІНЬ

Облітають квіти, обриває вітер
пелюстки печальні в синій тишині.

В далечинь холодну без жалю за літом
синьоока осінь їде навмання.

По садах пустинних їде гордовито
осінь жовтокоса на баскім коні.

В'яне все навколо, де пройдуть копита,
золоті копита чорного коня.

Ліна КОСТЕНКО

ІДЕ ОСІНЬ

Вже зриває вітер
Золото беріз.
Застогнали віти,
Похилились вниз.
Листячко тріпоче,
Сумно шелестить,
Заховатись хоче,
Боязко тремтить.
Осінь їде полями,
Стелить килими.
Вже не за горами
Білий кінь зими.

Катерина ПЕРЕЛІСНА

ОСІННІ ТАНЦІ

Вітер взяв сопілку в руки:
– Ду-ду-ду!
Хто зі мною потанцює
У саду?

Захиталися жоржини:
– Може, й ми!
Тільки ти нас над землею підійми!
– Шкода часу,– вітер каже,–
Підіймать!

Видно, вам не доведеться танцювать!
Тут як зірвуться листочки із дубка,
Із вербички, із берези,
Із кленка,– хто червоний, хто жовтавий,

Хто рудий, а хто трішечки зелений –
Молодий.
Як закрутяться у танці
Угорі! І низенько над землею, У дворі.
Вітер кинувся за ними:
– Ой, ду-ду!
От хто вміє танцювати
до ладу!

Марко ВОВЧОК

Красива осінь вишиває клени
Червоним, жовтим, срібним, золотим.
А листя просить: – Виший нас зеленим!
Ми ще побудем, ще не облетим.
А листя просить: – Дай нам тої втіхи!
Сади прекрасні, роси – як вино.
Ворони п'ють надкльовані горіхи.
А що їм, чорним? Чорним все одно.

Марія ПОЗНАНСЬКА

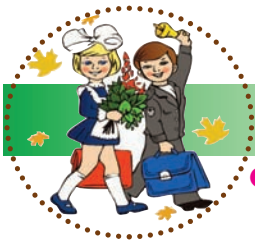
ОСІНЬ НАША, ОСІНЬ

Осінь наша, осінь –
Золота година,
— Неба ясна просинь,
Пісня журавлина,

Бабиного літа
Довгі, білі коси...
І дорослі й діти
Люблять тебе, осінь.

Та не тільки славна
За свою ти вроду –
Урожай іздавна
Ти несеш народу:

Щедра і дорідна,
Пахнеш ти медами,
Славиш край наш рідний
Зерном і плодами!

Михайло Гафія ТРАЙСТА

УРОК ПАРЕМІОЛОГІЇ

(П'єса для дітей)

(Продовження з минулого числа.)

Дійові особи

БОГДАН, шахіст

АНКА, двоюрідна сестра

Богдана

АНДРІЙ ВОЛОШИН,

футболіст

АНДРЕЯ, сестра Андрія.

ЕМІЛЬ, каратист

ДЖОРДЖЕ, поет

ОЛІМПІЯ, балерина

ВАЛЕНТИНА, святкована

АУРОРА, подруга

Олімпії

МОНІКА, подруга

Джордже

ДІДІЯНА, подруга

Моніки

ДІВЧИНА ПЕРША,

ДІВЧИНА ДРУГА

(входить Джордже з пакетиками ванілінного цукру.)

ДЖОРДЖЕ:

Подолав я гори й доли,
поки знайшов ті стодоли
з цукром, медом і мукою,
щоб із голою рукою
до Анки не повертати,
бо вигнала б мене з хати...

ОЛІМПІЯ: Ха-ха-ха... Джордже, ти завжди робиш із мухи слона і переконуєш нас, що то кінць...

ДЖОРДЖЕ: На якому появлюсь завтра верхи до школи, як справжній Котигорошок, чи Кирило Кожум'яка...

МОНІКА: Ти хочеш, щоб дівчата побивались за тобою.

ДЖОРДЖЕ: Тільки одна єдина... мов зірка в синьому небі...

ОЛІМПІЯ: Астрономія – улюблена тема поетів і закоханих, і одні й інші блукають думками поміж зірками.

ДЖОРДЖЕ: А що ближче до нас: зірки чи Америка – ось у чому питання!

МОНІКА: Що скажеш на те, як відповім, що зірки ближче?

ДЖОРДЖЕ: Скажу, що ти не тільки найчарівніша дівка, а й найумніша, найрозум-

ніша най-най-най... ну знаєш і сама, яка ти, але вимагатиму солідних аргументів... ну?

МОНІКА: Ха-ха-ха!.. Зірки бачимо, Америку ні – найсолідніший аргумент!

ДЖОРДЖЕ: І найтолковіша відповідь, яку я чув, відколи живу на планеті Земля, але моя місія не кінчається тут, мені треба добратись аж до-о-о сам-о-ої ку-у-ухні.

ОЛІМПІЯ: І для цього тобі треба подолати гори й доли...

(Джордже йде до кухні.)

З таким колегою, я впевнена, що вам не скучно ніколи.

МОНІКА: Не завжди, коли залишаємось удвох, він такий мовчазний...

(входить Богдан з букетом квітів.)

БОГДАН: Привіт, красуні!

ОЛІМПІЯ: Які гарні квіти!

МОНІКА: Прекрасні!

БОГДАН: О, ви прекрасні квіти, честь і хвала тому, хто приніс вас.

ОЛІМПІЯ: Честь і хвала тій, яка отримає їх!

МОНІКА: Честь і хвала тому, хто дарує їх, квіти для Анки, чи не так?

ДЖОРДЖЕ: Честь і хвала тому, хто знає все! Квіти для Валентини, сьогодні в неї день народження.

МОНІКА: Гарно з твого боку.

ДЖОРДЖЕ: Гарно з нашого боку. Олімпія, допоможи мені поставити квіти у вазончик, щоб були свіжими, коли прийде Валентина.

(Богдан з Олімпією йдуть до його кімнати)

(Далі буде.)

Марія ЧУБІКА

Принцеса Осінь, усміхнулася до нас

Сонечко все нижче і нижче опускається над землею. Його промені вже не так нагрівають її. Кожного дня відчуваємо, що стає холодніше. Дні стають коротшими, а ночі довшими.

Темні хмари викривають небо і часто лються холодні дощі, а ранком стояли сиві-сиві тумани. Вони застеляють широке небо.

Цієї пори рослини змінюють зелені листочки на жовто-багрянці і вже після перших морозів вони летять – падають на землю.

Лише сосни та ялиці ще стоять зелені-зелені.

А верби, які ростуть на березі Тиси, стоять із жовтими листочками, які через якихось кілька днів уже упадуть на землю. Дужий вітер понесе їх далеко-далеко на своїх крилах.

Вільхи ще зеленіють біля моєї хати і немов шепочуть-вихваляються, які вони гарні. Трави починають усихати, а кленам дужий вітер розвіває гарне багряно-жовте листя.

Часто йдуть зливні дощі, а пташки, як горобчики, синички, ворони та сороки не бояться їх, бо вкриті пір'ям, і через те їм не так холодно зимою.

У багатьох звірів ще до приходу Принцеси-Зими росте густа пухнаста шерсть.

– Бабусю, бабусю, а скажи, прошу тебе, чому у них росте пухнаста шерсть? – запитала Алочка.

– У них росте шерсть, щоб їм не було холодно, – відповіла я і додала: – Дитинко, щоб ти знала, що білочка дуже дбайлива. Вона готує для себе їжу ще до початку зими.

– А інші тварини що роблять? – не вгавала дівчина.

– Інші тварини як їжаки, ведмеді, борсуки – нагулюють жир і сплять до весни, а зайчики із своїми теплими колушками бігають і ховаються біля моєї хати.

Лише вільхи ще зеленіються на березі Тиси і немов шепочуть: «Ми гарні, ми гарні!»

Із холодних країв прилітають червоногруді снігурі та омелюхи із гарним чубчиком.

Добродушні діти майструють для них годівнички і кормлять їх всю зиму.

– Бабусю, бабусю, я теж хочу майструвати

для них годівничку, – радо скрикнула дівчинка.

– Годівнички майструють хлопці, а не дівчата, – відповіла я і додала... Але ми підемо до нашого сусіда Василька і він тобі покаже, як зробити годівничку.

– Ой, яка я рада! – весело скрикнула дівчина.

Із полів та лісів приходять до осель ворони, сороки та синички, бо тут знаходять корму. Їх годують і малі і старші добрі люди.

– Працьовита білочка забезпечує собі їжу: лісових та волоських горішків, – пояснила я.

– А інші тварини, що роблять, де живуть узимку?

– Дитинко, щоб ти знала, що ведмеді, борсуки, їжаки нагулюють жир та засинають до весни, – відповіла я. – Тобто сплять всю зиму.

– Бабусю, бабусю, а їжачок такий маленький, як може ходити він снігом зимою?, – знову запитала дівчинка.

– А я тобі вже пояснила, – відказала я.

– Вже знаю, знаю, – весело крикнула Оксана. – Він нагулює собі жир, щоб спати до весни!

– Браво! Браво! – поздоровила я внучку.

– Дитинко, щоб ти знала, що із холодних країв до нас прилітають червоногруді снігурі та чубаті омелюхи.

А із лісів та полів ближче до людських осель переселяються ворони, сороки, синички та горобчики, бо тут матимуть більше корму. Їх підгодовують і малі і старші добрі люди та добродушні діточки, які вішають на гілки дерев годівнички.

Р. Завадович

ВИВІРКА

В лісі я собі живу,
Їм горішки, шишки рву,
Невеличка я на зріст,

Мов мітла у мене хвіст,
Скачу легко, наче птах,
По деревах, по гілках,
Знають діти всі мене –
Хто побачить, не мине,
І підійме руку вмить:
«Гляньте, вивірка
сидить!»

Марія ЧУБІКА

ХРИЗАНТИМИ – КВІТИ ОСЕНІ

Гаряче сонечко ще нагріває землю, а теплий дощик мочить її та квіти.

Через деякий час між листочками появляються кілька гарних жовтих, як золоте сонечко, ще не розцвілих квіточок.

Вони колихаються на високому стеблі та милують око всім проходжим тією дорогою.

Коли ще пригріває сонечко, на її стеблах та жовтих квіточках часто сідають мухи та бджоли.

Вітер колихає квітами та їхніми ніжними пелюстками і несе їх далеко-далеко.

Одного ще теплого та сонячного дня школярі із своєю вчителькою рушили в екскурсію до лісу. Там збирали листочки різної форми, щоб засушити, а опісля на уроках ручної праці клеїти різні фігурки та композиції.

Наступного дня до їхнього класу прийшла нова учениця. Діти зустріли її по-різному. Одні відразу стали її друзями. Вони ставили її безліч запитань. Вона ледь встигала на них відповідати.

– Твій батько де працює? – запитували одні.
– Він вчитель, – гордо відповіла Наталочка.
– А ти будеш тут учитися? – не вгавали діти.
– Так, я тут буду жити у моєї бабусі і буду вашою колегою, – відповідала дівчинка.

Наталочка дуже любила малювати. Із самих перших днів за малювання композицій «Ходить гарбуз по городу» одержала найкращу оцінку, бо вона ще й вірша продекламувала:

*Ходить гарбуз по городу,
Питається свого роду:
– А чи живі, чи здорові
Всі родичі гарбузові?
– Іще живі, ще здорові
Всі родичі гарбузові!*

Одного гарного осіннього дня учні разом із своєю вчителькою пішли до лісу і там назбирали всіляких листочків, які були – зеленого, жовтого та багряного кольорів, а вдома вони засушували їх, щоб на уроках ручної праці клеїти різні цікаві композиції.

Під час першого уроку Наталка згадала, що у неї немає листочків, бо вона не прийшла без бабусі, бо, ще не знала добре дорогу.

Вона попросила у своєї колеги листочків, бо вже знала як клеїти веселого зайчика, який колись перебіг їй дорогу у лісі.

Нахилені над своїми зошитами учні не бачили, що у неї немає листочків. Вона схилилася над своїм зошитом, на який падали її гарячі сльози.

Коли її подруга побачила, що вона плаче, то дала їй

кілька листочків.

Наталка почала клеїти їх, але скоро продзвенів дзвінок і всі діти побігли на шкільке подвір'я.

Коли дівчина повернулася додому та розповіла бабусі про урок ручної праці, розплакалася.

Старенька добра бабуся повела внучку за огорожу стадіону. Це було недалеко. Стадіон був обсаджений виноградником. Листя на ньому вже було яскраво-червоне, оранжеве та жовте.

Наступного дня, коли всі учні принесли свої роботи, то виявилось, що її композиції сподобалися усім колегам і вчительці.

Коли закінчували урок, всі учні проспівали нову пісеньку:

*Прийшла осінь золотиста,
Усім мила ця пора,
Поспішає знов до школи,
Гомінлива дітвора!*

Мудеса Природи

РІКА АМАЗОНКА

Охоплюючи сім мільйонів квадратних кілометрів і поширившись по дев'яти країнам, Басейн Амазонки багатий вражаючими і найбільш незвичайними різновидами мешканців тропічного лісу на Землі. Більш ніж 500 ссавців, 175 ящірок, більш ніж 300 інших видів рептилій, одна третина птахів у світі і приблизно 30 мільйонів видів комах конкурують за виживання в хащах джунглів Амазонки. Життєва сила тропіч-

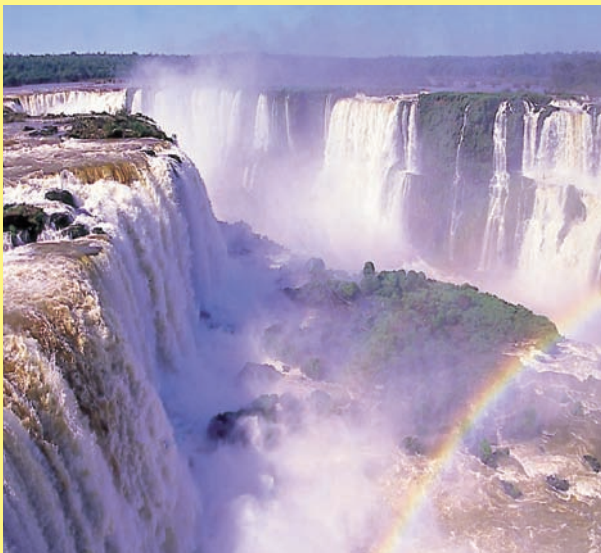

ного лісу – Ріка Амазонка – є найбільшою річкою в світі. З повним потоком вона перевищує десять найбільш повноводних річок у всьому світі, разом узятих. Потоки Амазонки несуть приблизно

105 мільярдів літрів води в Атлантику кожну хвилину. Немає жодного моста, що перетинає цю могутню річку – справжнє диво природи, головну водну артерію планети.

ВОДОСПАДИ ІГУАСУ

Ніякі слова не можуть описати велич і красу 275 водоспадів, складових Ігуасу. Розташований на кордоні між бразильським штатом Парана і аргентинським Мізайонес, водоспад Ігуасу простягається на більш ніж 2,700 метрів і оточений двома національними парками з рідкими різновидами представників дикої природи.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАРК КОМОДО

Спочатку створений, щоб зберегти місцевого дракона Комодо, Національний парк в Індонезії тепер захищає всю біо різноманіт-

ність трьох найбільших островів – Комодо, Рінка і Падар, так само як і численних менших острівців, що мають вулканічне походження. Скелясті схили, пишна рослинність, білосніжні пляжі й блакитні води з кораловими рифами – все це заповнюють безтурботний спокій Національного парку. Присутність гігантських агресивних ящірок, однак, надає парку певну атмосферу різкості і гострих відчуттів.

Михайло Гафія ТРАЙСТА

НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ КОТИГАРБУЗЕНКА

(Графічна дитяча оповідь за ідеєю Степана Трайсти)

(продовження з попереднього числа)

Коли космічний корабель приземлився на Американському континенті в штаті Колорадо,

який щось досліджував-винаходив, захований за купою книг.

Котигарбузенко забіг до кабінету Кирила Гарбузяки,

«Ми приземлилися, в яку сторону нам треба?»

«До Картоплянки, на північ.»

але гарбукозакі почали варити кашу,

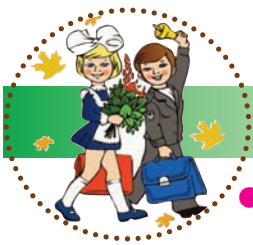

«Якщо на північ, то на північ.» – вирішив Котигарбузенко,

а він з Кирилом почали студіювати карту, щоб знайти найкоротшу дорогу до Картоплянки.

*Малюнки:
Степан та Михайло Трайста*

Карло КОЛЛОДІ

ПРИГОДИ ПІНОККІО

m

VI. ПІНОККІО ЗАСИНАЄ, ПОКЛАВШИ НОГИ НА ЖАРОВНЮ, І ВРАНЦІ ПРОКИДАЄТЬСЯ БЕЗ НІГ

На землю тим часом спустилася горобина зимова ніч. Гуркотів грім, одна за одною спалахували блискавки, ніби хтось на небі раз у раз викрешував вогонь. Холодний рвучкий вітер, люто завиваючи і здіймаючи величезні хмари куряви, нагинав додолу дерева, і вони натужно скрипіли.

Піноккіо страшенно боявся грому і блискавок, але голод був дужчий за страх. І дерев'яний хлопчик вискочив у двері і за якусь сотню стрибків уже біг біля села, висолопивши язика і засапавшись, як собака-гончак.

А навкруги темно і безлюдно. Крамниці зачинені, вікна зачинені, двері будинків зачинені, а на вулиці хоч би тобі який собака трапився. Село ніби вимерло.

Голодний Піноккіо з розпачу схопився за дзвоник біля дверей найближчого будинку і заходився безперервно дзвонити, примовляючи:

– Хтось та відгукнеться.

Справді, у вікні з'явився дідусь у нічному ковпаці і сердито гукнув:

– Чого тобі треба о такій порі?

– Дайте мені трішечки хлібця, коли ваша ласка.

– Зачекай тут, я зараз повернуся, – мовив дідусь, думаючи, що має справу з одним із тих капосників, котрі собі на розвагу дзвонять уночі і будять добрих людей, які вже спокійно сплять.

За півхвилини вікно знову одчинилося, і дідусь гукнув до Піноккіо:

– Підійди ближче і підстав шапку!

Дерев'яний хлопчик не гаючись став під

вікно, і тут на нього линули цілу миску води. За мить він вимок з голови до п'ят, як горщик із засохлою геранню.

Мокрий, як курча з-під дощу, знемагаючи від втоми й голоду, повернувся Піноккіо додому. Він ледве стояв на ногах і тому сів, поклавши свої промоклі і брудні ноги на жаровню, в якій ще жевріло вугілля.

Так він і заснув. Поки спав, дерев'яні ноги зайнялись, і потроху тліючи, перегоріли на попіл.

А Піноккіо хропів, ніби горіли не його, а чужі ноги. Прокинувся, коли вже зовсім розвиднілось: хтось стукав у двері.

– Хто там? – спитав він, позіхаючи і протираючи очі.

– Я, – почувся у відповідь. Це був голос Джеppetто.

VII. ДЖЕППЕТТО, ПОВЕРНУВШИСЬ ДОДОМУ, ВІДДАЄ ЗГОЛОДНІЛОМУ ПІНОККІО СНІДАНОК, ЯКИЙ ПРИНІС ДЛЯ СЕБЕ

Бідолашний Піноккіо спросоння не помітив, що ноги в нього згоріли. Тож, почувши батьків голос, він скочив з лавки, щоб побігти відчинити двері, але ступив два-три непевних кроки і впав на підлогу. При цьому загуркотіло так, ніби з п'ятого поверху скинули мішок з дерев'яними ложками.

– Відчини! – гукнув з вулиці Джеppetто.

– Таточку мій, я не можу, – відповів крізь сльози дерев'яний хлопчик, качаючись по підлозі.

– Чому не можеш?

– Бо мені згризли ноги.

– Хто згриз?

– Кіт, – відповів Піноккіо, побачивши кота, який грався стружками, підкидаючи їх передніми лапками.

(Продовження із 10 стор.)

– Відчини, кажу, – повторив Джепетто. – Бо як зайду, то дам тобі такого кота...

– Я не можу стати на ноги, повір мені. Ой горе мені, горе, доведеться все життя повзати на колінах!..

Джепетто, гадаючи, що ці зойки – ще одна витівка капосника, вирішив покласти цьому край, видерся по стіні і вліз у кімнату через вікно.

Він таки хотів дотримати слова й набити Піноккіо, та, побачивши його на землі і справді без ніг, сповнився жалістю до бідлахи, взяв його на руки, почав цілувати, пестити і з сльозами на очах спитав:

– Мій голубе Піноккіо, як же це ти спалив собі ноги?

– Не знаю, татусю, але повір мені, це була жахлива ніч, якої я не забуду повік. Гуркав грім, палахкотіли блискавки, – а я був страшенно голодний. І тоді Цвіркун-балакун мені сказав: «Так тобі й треба: ти поганий і цього заслужив». А я сказав: «Стережись, Цвіркуне!», а він сказав: «Ти дерев'яний хлопчик, голова в тебе дерев'яна», тоді я кинув у нього молотком, і він, здається, помер, але цьому винний він сам. Я не хотів його вбивати, бо поставив сковорідку на гарячу жаровню, але курчатко полетіло геть. І сказало: «До побачення... на все добре», а мій голод усе дужчав, і тому той дідусь у нічному ковпаку, відчинивши вікно, сказав мені: «Стань ближче і підстав шапку», і я, мокрий з голови до п'ят (хіба попросити шматок хліба – це сором, правда?), повернувся додому, а що був дуже голодний, то поставив ноги на жаровню, щоб просохнули, а ви, повернувшись, побачили, що вони згоріли. А я все ще хочу їсти, а ніг у мене більше немає. Гу-у-у!

І бідний Піноккіо заплакав і заривав так голосно, що його чути було за п'ять кілометрів.

Джепетто, який з усієї цієї плутанини зрозумів тільки одне, – що його дерев'яний синок ось-ось помре з голоду, витяг з кишені три груші, дав їх Піноккіо і сказав:

– Ці три груші я наготував собі на сніданок,

але охоче віддаю тобі. З'їж їх на здоров'ячко.

– Як хочеш, щоб я з'їв, обчисти їх мені.

– Обчистити? – перепитав здивовано Джепетто. – Я ніколи не думав, мій синку, що ти такий вередливий і перебірливий. Погано! На цьому світі змалку треба звикати їсти все, бо ж ніколи не знаєш, що може трапитись. А буває всяке!

– Звичайно, – сказав Піноккіо. – Але я ніколи не їстиму нечищених фруктів. Я ненавиджу шкурки.

Джепетто, добра людина, витяг ножика і, набравшись терпіння, обібрав три груші. Шкурки він поклав на краєчок стола. За одну мить від першої груші лишився тільки огризок, і Піноккіо хотів його викинути. Але Джепетто притримав хлопця за руку, промовивши:

– Не викидай. Усе на щось згодиться.

– Але ж я не їм огризок, – обурився дерев'яний хлопчик.

– Не зарікайся! Усяк буває!.. – спокійно повторив Джепетто.

Одне слово, три огризки, замість вилетіти за вікно, були покладені на краєчку стола поряд із шкурками.

З'ївши, або, точніше, строчивши три груші, Піноккіо позіхнув на весь рот і запхикав:

– Я не наївся!

– Але ж у мене, синку, більше нічого немає.

– Зовсім нічого?

– Тільки оці шкурки й огризки з груш.

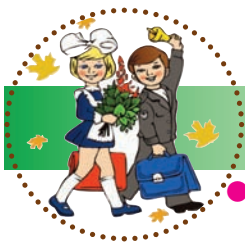
– Ну що ж, – сказав Піноккіо, – як нема нічого іншого, з'їм шкурки.

Він почав жувати. Спочатку трохи кривився, потім, одну за одною, проковтнув усі шкурки, а далі й огризки. Коли скінчив їсти, задоволено поплескав себе по животі і весело промовив:

– Тепер усе гаразд! Почуваю себе чудово!

– От бачиш, – зауважив Джепетто, – я ж казав, що не треба дуже вередувати і перебирати їжею! Мій голубе, ми ніколи не знаємо, що може статися з нами на цьому світі. А статися може всяке!..

НАРОДНІ ІГРИ

Англійська гра «РИБА-КИТ»

Кожен, хто дружить із географією, знає, що Англію з усіх боків обступає вода. Англіїці люблять і добре знають море, складають про нього казки, легенди, пісні, ігри. Однією з них є «Рибакит». Бавлячись у неї, і набігаєшся досхочу, і нарегочешся.

У просторій кімнаті поставте по колу стільці. Їх має бути на один менше за кількість учасників гри. Кімната – це «море», а кожен, хто сидить на стільці, – Рибка: Оселедець, Окунь, Тріска... Тільки бідолашний Кит без місця, плаває між «рибок» і одну за одною кличе зі собою («рибки» встають зі стільців і ходять за Китом). Невдовзі вже цілий табунець за ним увивається. Аж тут Кит гукає: «На морі буря!» І кожна Рибка повинна швидко зайняти своє місце. Хто не встиг – стає Китом.

Французька гра «ВЕСЕЛА ДУЕЛЬ»

Колись у Франції було модно носити шпагу. Кожен навчався володіти нею із самого малечу.

ку, можна сказати, тоді, коли намагався їсти ложкою. У давнину в цій країні дуже поширеними були дуелі, які часто закінчувалися сумно... Тепер дуелі проводять тільки під час спортив-

них змагань. Але й дитячі забави можна перетворити на веселі дуелі, де замість шпаги треба взяти ложку.

На підлозі купками розкладають горіхи, яблука чи картоплини. В кожній купці їх має бути однакова кількість. Кожен учасник гри

бере ложку і починає збирати «урожай» в кошик чи відерце. Хто зробить це найшвидше – той і переміг. От тільки допомагати собі руками не можна: все потрібно робити ложкою!

Італійська гра «ВОДОНОСИ»

Італія – спекотна південна країна. Там дуже часто виникають посухи, з якими люди навчилися боротися давно, копаючи канали та зрошуючи виноградники і поля. Тож і дитячі ігри не обходяться без води. От хоча б «Водоноси».

Поділіться на дві команди. Перед кожною поставте відерце з водою і горнятко чи блюдце, а за кілька кроків від них – дві пляшки. Після сигналу ведучого розпочинайте гру: перші учасники обох команд зачерпують воду і біжать до своїх пляшок. Виливши у них воду, повертаються назад, щоби передати естафету другові. Та команда, яка наповнить свою пляшку першою, здобуде перемогу.

Усмішки про школу

* * *

Маленький Дмитрик не хоче спати. Батько сідає біля його ліжечка і починає розповідати казки. Розповідає годину, дві... Нарешті стає тихо. Мати прочиняє двері й запитує:

- Заснув?
- Так, мамо, – пошепки відповідає син.

* * *

Розмова двох школярів:

- Ти сам ходив на цю страшну картину?
- Так, сам.
- А кінотеатр був переповнений?
- Загалом так, але під тим стільцем, де я сховався, було порожньо.

* * *

Два учні розмовляють:

- Тільки що ми писали контрольну з анатомії.
 - Сашко одержав п'ятірку.
 - За що?!
 - За шпаргалку.
- Учителька підловила його, коли він рахував свої ребра.

* * *

- Івасику! Чому ти п'єш так багато води?
- Бо я з'їв яблуко.
- Ну і що з того?
- А помити його забув.

* * *

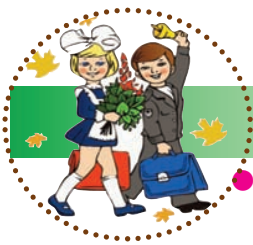
Першокласник прийшов додому сумний. Мати запитала:

- Що, знову одержав четвірку?
- Ага, важко зітхнув школяр, – скоріше б на пенсію.

* * *

Три ведмеді повертаються до своєї хатини.

- Хто брав мою тарілку та з'їв мою кашу? – закричав батько – ведмідь.
- Хто брав мою тарілку та з'їв мою кашу – зарепетувало ведмежа.
- Заспокойтеся, – сказала мама-ведмедиця, – ніякої каші не було. Я її сьогодні не варила.

Сторінка народознавства

Ольга СЕНИШИН

ЗВИЧАЇ НА СВЯТУ ПАРАСКЕВУ

10 листопада за східним церковним календарем відзначають день великомучениці Параскеви Іконійської або святої П'ятниці. Параскева П'ятниця – ніби і свято невелике, але все ж таки важливе. Хто його буде шанувати, той, кажуть, буде в раю Богу груші зби-

рати. В Україні святу великомученицю Параскеву-П'ятницю шанують із часів Київської Русі. Немає такого куточка України, де не було б храму, присвяченого цій дивній мучениці. Ще відтоді завелось щиро виконувати усі приписи: і церковні, і народні. Параскеві П'ятниці віруючі моляться про заміжжя, про нареченого, про довгоочікувану дитину, про злагоду в родині, про здоров'я,

про домашній побут, та про сільське господарство і торгівлю.

До Параскеви звертались із особливими молитвами і служили їй особливу службу божу. В церкву для освячення приносили різні плоди, а також пасмо нового льону, яке потім зберігалось вдома до наступного року як святиня. Рекомендувалося йти до церкви, ставити свічки та молитися Парасці за здоров'я дітей. З великою любов'ю прикрашали ікони святої Параскеви, як у церквах, так і в оселях – стрічками, намистом, квітами, духмяним зіллям та пасмами льону. З такими ж іконами відбувалися хресні ходи. Дівчата цього дня ходили з розпущеним волоссям, вважаючи, що це сприятиме хорошему врожаю льону майбутнього року. Від цього звичаю пішла інша назва Параскеви – Льоняниця або Льоняниха.

До початку ХХ ст. в Україні був звичай «годування» Параскеви-П'ятниці. Так можна було добитися особливої прихильності святої. На Параски, а також у п'ятницю на страстному тижні, господиня накривала стіл білою чистою скатертиною і ставила канун: розведений мед. Кожної п'ятниці протягом року на ніч залишала на столі хліб-сіль, кашу й ложку. Це традиційна їжа «для П'ятинки». Якщо ж день пам'яті Параскеви випадав на п'ятий день тижня, то тоді справляли особливе дійство: «водити П'ятницю». В українських обрядах П'ятницю представляла висока і худа жінка з розпущеним довгим волоссям. Одягнену, як П'ятницю, жінку ввели по селі. Їй приносили дари, влаштовували для неї трапези (зокрема під Велику П'ятницю і під Параску 28 жовтня). Існують записи, як подекуди існував звичай на Параску варити кашу молочну солодку з різних круп, додаючи сушених ягід. І обов'язково на Параску мали бути пироги з маком або з яблуками.

(Продовження на 15 стор.)

(Продовження з 14 сторінки)

За переказами, коли Бог розподіляв свята, то П'ятниця випросила собі один день на тиждень, щоб дати жінкам відпочинок. Від так П'ятницю вважали заступницею жінок, покровителькою рукоділля. Більше того, Параскева була помічницею в жіночих справах і турботах. Але в П'ятницю вона суворо забороняла жінкам займатися домашніми справами, особливо – прясти, в'язати, шити, снувати, ткати і прати білизну, виносити з печі золу. Голок і веретен навіть у руки брати не можна. Але от починали тріпати і м'яти льон у цей день було потрібно. Влаштували навіть спеціальні льняні оглядини: витріпаний льон-первак показували одна одній, вихваляючись майстерністю. Дівчата намагалися таким чином показати свої вміння женихам і майбутнім свекрухам.

Параскеву-П'ятницю шанують найбільше як цілительку тяжких душевних і тілесних недуг. Вважалося, що молитви на її честь допомагають уберегтися від хвороб. А якщо написати молитви на папері, то вони мають значення талісманів. Такі папірці селяни завивали у льон і прикладали до хворого місця. Або підвішували на шнурок і носили на шії під сорочкою, як оберіг. Казали, що

Параскева зцілювала від диявольської мани, лихоманки, зубного і головного болю та інших хворіб. Селяни вважали, що свята захищає людей навіть від нечистої сили. Квіти, трави, якими прикрашали її ікони, мали велику силу. При будь-якому захворюванні з них готували відвари і лікувальні чаї.

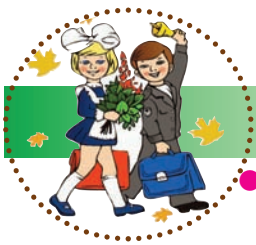
Святу Параскеву вважали сильною покровителькою сім'ї та шлюбу. Фактично не було такого моменту, щоб жінка не просила заступництва у Параскеви-П'ятниці. Дівчата молились про вдале заміжжя: «П'ятінка, моя

матінка, допоможи хоч ти, щоб мені замуж піти». Вони просили, щоб не був чоловік п'яниця, щоб були діти непитущі. Для цього заносили в церкву льон або матерію, дарували рушник на ікону. Й заміжні жінки звертали до Святої в найважчі періоди свого сімейного життя, перед пологами, а також і при безплідді. Навіть парубки постилися на Параскеву-П'ятницю, щоб випостити собі гарну й хазяйновиту жінку.

Особливу увагу на Параскеву-П'ятницю приділяли породіллям і вагітним жінкам. Вважали, що їх оберігає сама Параскева. Щоб не прогнівити і не позбутися її допомоги під час пологів, вагітні жінки не розчісували волосся по п'ятницях. Їм суворо було заборонено шити у п'ятницю, бо, кажуть, «позашиває» або рота, або очі дитяті. Або пуповиною буде обмотане. Остерігаються цього дня щось віддавати або позичати, щоб «не віддати щастя». Якщо вагітна таке вкоїть – то таким чином вона віддає в чужі руки долю майбутньої дитини.

Існує ще велика кількість інших заборон і неписаних правил на святу Параскеву. Нібито їх невиконання тягло за собою у майбутньому житті досить тяжкі покарання. Та про це ми розкажемо іншим разом. На разі не забувайте шанувати П'ятницю і нехай вона вас береже!

ЖУРАВЕЛЬ

Слова Андрій МАЛИШКО

Музика Івана ЛІБЕРА

Помірно, весело

При - ле - тів жу - ра - вель З не - ві - до - мих зе - мель,

Оден

в на - шій о - кру - зі По - се - лив - ся в лу - зі. Во - ду

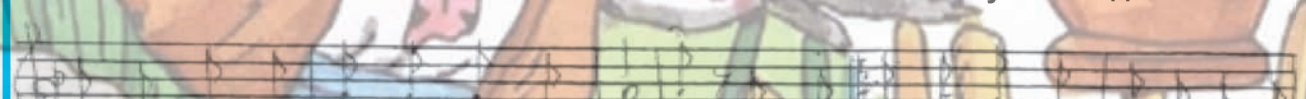

п'є, не про сить збан - ку, Хо - дить ти - хо, на - че дід, Жа - бу зло-вить до

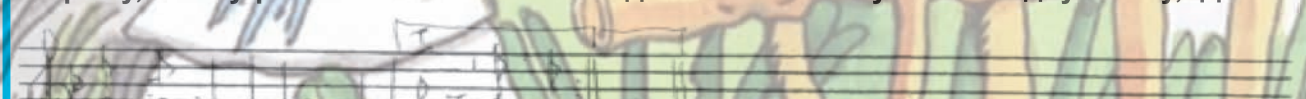
Хор

дан - ку, Дру-гу зло - вить на о - бід. Де у ньо - го двір і за - гу - бив до

ха-та? Мо-же, зни - щи - ла вїй - на? Де у ньо-го жу - рав - ля-та, Жу-рав ро-гу, В жу-рав - ля сво - я бі - да? Ста-не в лу-зі на 'дну но-гу, Дов-го

ли - ха де, жо - на? Мо-же, -да
в во - ду за - гля - да.

ЖУРАВЕЛЬ

Прилетів журавель
З невідомих земель,
А в нашій окрузі
Поселився в лузі.

Воду п'є, не просить збанку,
Ходить тихо, наче дід,
Жабу зловить до сніданку,
Другу зловить на обід.

Де у нього двір і хата?
Може, знищить дітвора?

Де у нього журавлята,
Журавлиха де, жона?

Може, загубив дорогу,
В журавля своя біда?
Стане в лузі на 'дну ногу,
Довго в воду загляда.

Відгадай

Йдучи, просила матір
Нікому не відкривати,
Але відкрили діти двері!
Обдурив зубастий звір –
Пісню мамину проспівав.
Хто потім козляток з'їв?

Вовк

Лисячий був будинок з льоду.
Сонце вийшло – вмить вода.
Із будиночка луб'яного
Лисичка вигнала косого.
Ця казка вам знайома?
Хто лисицю прогнав з дому?

Лівець

Жили брати-товстунчики,
Всі три носа – п'ятачки.
Старший братик, – найрозумніший,
Будинок побудував з каменів.
Відповідайте-ка, хлопці,
Хто ті брати? ...

Поросля

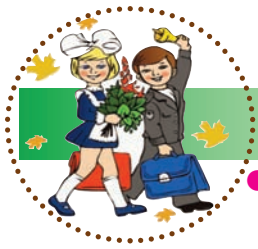

Муха купила самовар.
Блішок в гості запросила.
Розбіглися гості ці,
Коли муху кинув в мережі
Злий, противний дідок.

Звати лиходія — ...

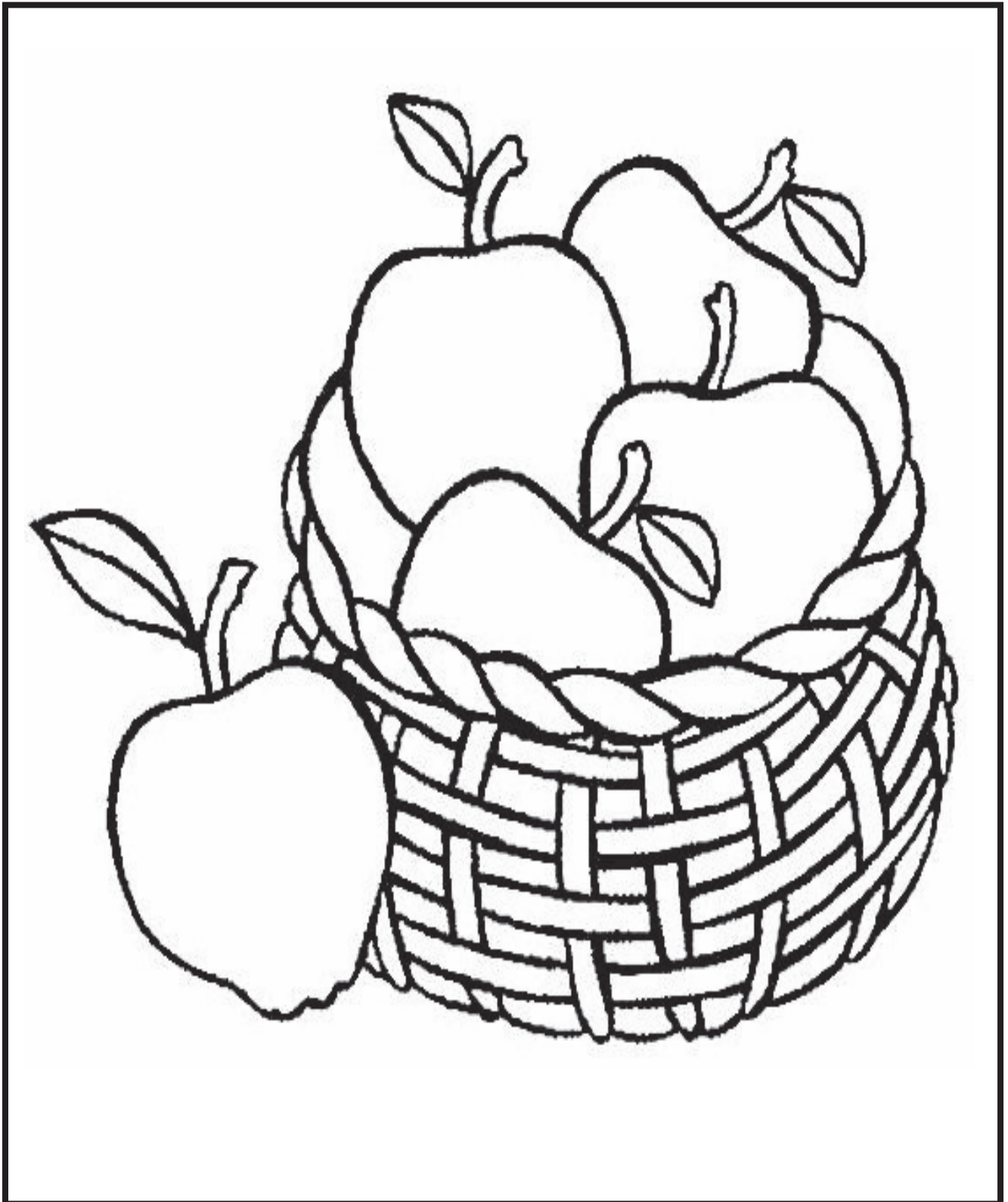
Павучок

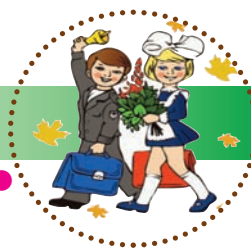

«Дзвоник», № 128

Розмалюй сторінку

Зроби власними руками

ОСІННІ ВИРОБИ З ШИШОК

Шишки є природним матеріалом, з якого можна зробити багато цікавих виробів.

Можете з'єднати кілька шишок, наприклад.

Зробити це можна декількома способами: використовуючи нитки, дріт або гумку; використовуючи клей або просто одягнувши шишки на паличку.

До шишок можна прикріпити безліч інших природних матеріалів, наприклад, різні гілки, жолуді і зерна.

Якщо шишка тверда, її можна замочити у воді і через пару днів вони стануть м'якими, що дозволить вам легше їх різати і проколювати (шилом чи цвяхом).

Розкриті шишки можна використовувати для

виготовлення тулуба верблюда або індика, а закриті – для кінцівок (ніг, рук).

* Для початку можна змайструвати пташку - це можливо найпростіше виріб із шишок.

* Трохи складнішим буде виріб «верблюд», «олень» або «лебідь». Вам знадобиться зробити шию – використовуйте шапочки жолудів, які варто нанизувати на зігнутий дріт. Голова складається з жолудя.

* Також спробуйте зробити з дітьми лісовичка. Він робиться з допомогою зелених і стиглих шишок. Для кріплення рук і ніг використовуйте дріт.

Голову лісовика прикріпіть до тулуба за допомогою клею.

Використовуйте хвоїнки, щоб зробити вуса, а для створення очей використовуйте лусочки від шишки.

Пішаємося нашими дітьми!

Підготовчий клас, с. Верхня Рівна

Браття Туце: Влад, Резван та Марічка

Юліяна Бузек, 3,5 років, с. Негостина